

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
1	LO Stat Distrikt Bodø anbefaler nært samarbeid med fagforeningene eller hovedsammenslutningene, samt representanter fra vernetjenesten	Aktører	Det vil ikke bli lagt opp til særskilt nært samarbeide med fagforeningene eller hovedsammenslutningene eller representanter fra vernetjenesten. Disse er velkomne til å delta på lik linje med andre interessenter.	Tas ikke til følge
2	Lofotrådet nevner aktører som er særlig aktuelle å involvere fra Lofotregionen, vil vi peke på Lofoten Avfallsselskap, Lofotkraft og Nasjonalt kompetansesenter for oljevern og marint miljø.	Aktører	Tas til orientering.	Tas til orientering
3	Sametinget er opptatt av at samiske næringsaktører og samfunn som blir berørt av klimaendringer blir hørt og får mulighet til å utforme strategiene for planen.	Aktører	Det vil bli sendt ut invitasjoner til aktuelle samiske nærings- og samfunnsaktører i revisjonsarbeidet.	Planprogrammet endres
4	Vågan kommune ønsker kommuner som aktive samarbeidspartnere i utforming av plan og handlingsplan. Ønskelig at fylkeskommunen gjennom planprosessen starter regional samarbeid innen klima- og miljøspørsmål	Aktører	Det er ønskelig med kommunal medvirkning i planarbeidet. Det er åpent for kommuner å delta i ekstern prosjektgruppe i tillegg til temagrupper.	Tas til orientering
5	Fylkesmannen forslår at fylkeskommunen tar ansvar for å sikre at kravene som er gitt i naturmangfoldlovens kapittel II til begrunnelse for ny arealbruk etterleves.	Arealbruk	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge
6	Fauske kommune foreslår søppelhåndtering som miljøtema generelt, men også fokus på byggeavfall fra privat og næring	Avfall	Bærekraftig utvikling vil være et gjennomgående tema i hele planen. Det foreslås derfor å ta søppelhåndtering under målet om bærekraftig forbruk og produksjon.	Planprogrammet endres
7	Lofotrådet påpeker at ren natur er den viktigste grunnen for at turister besøker Lofoten. Skal næringen utvikles bærekraftig må miljøutfordringer håndteres. Lofotrådet forventer at "besøksforvaltningsprosjektet" følges opp videre i planverk, og gjennom konkrete tiltak, i samspill med kommunene.	Besøksforvaltning	Det vil gjennom revisjonen være viktig å samordne klima- og miljøplanen med andre regionale planer da disse har overlappende tematikk.	Tas til orientering
8	Fauske kommune mener biogassanlegg, samt fjernvarme bør undersøkes nærmere og vurderes subsidiert.	Bioenergi	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
9	Fylkesmannen nevner bioenergi som et positiv bidrag f.eks. laget av biologisk avfall fra skog og jordbruk og havbruk.	Bioenergi	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
10	Naturvernforbundet mener det bør bygges biogassanlegg av en størrelse som det i Skogn regionvis langs hele kysten.	Bioenergi	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
11	Nordland Bondelag fremhever sitt arbeid med en klimasmart landbruksproduksjon og mener at landbruket i Nordland kan være en del av en løsningen og nevner levering av råstoff til biogassproduksjon.	Bioenergi	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
12	Skognnæringsforum Nordland mener bruk av lauvvirke som fornybar energikilde er stor og dårlig utnyttet ressurs i Nordland og tilføyer at det er lang erfaring med biobrenselsanlegg i ulike former og størrelser.	Bioenergi	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
13	Naturvernforbundet mener det er viktig både for klima og biologisk mangfold, at skogsdrift utføres på en annen måte, enn svære flatehogsfelt.	Biologisk mangfold	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
14	Vefsn kommune opplyser om at i de siste 40 år er bestanden av pattedyr, fugler, fisk, reptiler og amfibier i verden blitt halvert. For Vefsn kommune er villaksen, særlig i Vefsna, svært viktig om grunnlag for kultur og næring. Det er nå flere bedrifter som satser på naturopplevelse som sitt næringsgrunnlag. Vefsna og laksen er en av flere grunnsteiner i denne satsingen.'	Biologisk mangfold	Biologisk mangfold vil ikke bli satt opp som eget tema. Det vil i stedet bli tema i revisjon av regional arealpolitikk.	Tas ikke til følge
15	Vågan kommune foreslår følgende satsingsområder: Biologisk mangfold og naturforvaltning. Tilrettelegging av kollektivtransport og tilrettelegging for myke trafikanter. Rydding/ håndtering av historisk forurensede områder, eksempelvis havner og deponier. Regional satsning på bærekraftig næringsliv, eksempelvis innen reiseliv.	Biologisk mangfold	Biologisk mangfold vil ikke bli satt opp som eget tema. Det vil i stedet bli tema i revisjon av regional arealpolitikk.	Tas ikke til følge
16	Besteforeldrenes klimaaksjon mener at planarbeidet bør oppdatere seg på status og økonomi når det gjelder elbusser i byene.	Buss	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
17	Besteforeldrenes klimaaksjon mener at Nordland fylkeskommune har en mulighet til å bli en pioner når det gjelder langdistansebusser ved å være tidlig ute med å fase inn utslippsfrie busser. Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår å etablere samarbeid med andre fylker og å ta initiativ til et EU-prosjekt.	Buss	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
18	Norsk elbilforening mener at ved oppussings- og nybyggprosjekter bør fylkeskommunen stille krav om utslippskutt, installering av lading og infrastruktur for lading og strøm til byggtørk.	Bygg	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
19	Skognæringsforum Nordland foreslår å ta inn bruk av tre i bygg og andre produkter som erstatning for fossile karbonkilder og til å lagre CO2.	Bygg	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
20	Fiskeridirektoratet opplyser om at regjeringas mål for den marine sektoren er nedfelt i Soria Moria-erklæringa der det heter at «Kyst- og fiskeripolitikken skal bidra til langsiktig miljømessig forsvarlig verdiskaping for hele samfunnet og samtidig bidra til en rettferdig fordeling av ressursene.»	Bærekraft	Bærekraftig utvikling vil være et gjennomgående tema i hele planen.	Tas til orientering
21	Fiskeridirektoratet gjør oppmerksom på FNs bærekraftsmål nr. 14 lyder som følger: "Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling".	Bærekraft	Bærekraftig utvikling vil være et gjennomgående tema i hele planen.	Tas til orientering
22	Vefsn kommune utfordrer fylkeskommunen til å lage en strategi for å muliggjøre at man i framtiden kan leve miljøvennlige, og samtidig meningsfylte og gode nordlandsliv.	Dagligliv	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
23	Helse Nord vil gjerne delta i fylkeskommunens arbeid med klima og miljø.	Delta i prosess i videre	Fylkeskommunen inviterer Helse Nord til å delta i ekstern prosjektgruppe og Helse Nord kan forvente invitasjon.	Tas til orientering
24	Nordland Bondelag inviterer seg inn i både relevante temagrupper og være en aktiv part på de klima- og fagseminar som arrangeres.	Delta i prosess i videre	Nordland Bondelag inviteres med i relevante temagrupper.	Tas til orientering
25	Skognæringsforum Nordland vil gjerne delta i relevant temagruppe og skisserte seminarer.	Delta i prosess i videre	Inviteres med i det videre arbeide.	Tas til orientering
26	Skognæringsforum Nordland vil være fremtidig høringspart.	Delta i prosess i videre	Tas til orientering.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
27	Statens vegvesen ønsker dialog i planarbeidet og deltar gjerne i temamøter som er aktuelle for veg- og transportrelaterte problemstillinger.	Delta i prosess i videre	Inviteres med i relevant temagruppe.	Tas til orientering
28	Vefsn kommune ønsker som alltid å bidra til god regional planlegging, og vil være tilgjengelig for deltagelse og innspill til prosessen hvis det er ønskelig.	Delta i prosess i videre	Vefsn kommune inviteres med inn i ekstern prosjektgruppe.	Tas til orientering
29	Fauske kommune mener klimaplanen bør nevne omlegging av E6 både pga. klimagassutslipp og luftforurensning	E6	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
30	Naturvernforbundet i Nordland er sterkt uenig i dette som foregår i samferdselssektoren i fylket. Voldsom utbygging av E6 og nedbemanning av jernbanen. En utvikling som antakelig er villet da den generer store summer til Staten fra drivstoffavgift og avgift på nye kjøretøy.	E6	Tas til orientering.	Tas til orientering
31	Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler Nordland fylkeskommune å ta kontakt med Hordaland fylkeskommune og lære av de strategier og tiltak Hordaland har gjennomført for å bli verdensledende på elbil. Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler at elektrifisering av bilbestanden og utbygging av ladestasjoner blir et prioritert fokusområde.	Elektrifisering og lading	Det er naturlig at det i klima- og miljøplanen fokuseres på transport, herunder elektrifisering og utbygging av ladeinfrastruktur. Det tas med en setning om transport som en viktig sektor.	Planprogrammet endres
32	Besteforeldrenes klimaaksjon mener det bør være naturlig for NFK å ha elektrifisering av fiskebåter, kystflåte og havbruk som et særlig fokusområde.	Elektrifisering og lading	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
33	Besteforeldrenes klimaaksjon mener det er selvfølge at fylkeskommunal kjøretøyflåte elektrifiseres så langt råd er og tilføyer at det er viktig at tilhørende ladeinfrastruktur betjener egne så vel som innbygger i fylket	Elektrifisering og lading	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
34	Norsk elbilforening mener fylkeskommunen bør utarbeide en plan for ladeinfrastruktur, gjerne i samarbeid med Nordland elbilforening, næringslivet og ladeoperatørene. Både for hurtiglading og normallading. Norsk elbilforening skriver videre om muligheter for utbygging og gir mange gode råd til arbeidet videre med en slik strategi.	Elektrifisering og lading	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
35	Norsk elbilforening vil på det sterkeste oppfordre Nordland fylkeskommune om ikke å vedta å innføre betaling på ferjer og bompenger for elbiler før man tar lokale hensyn.	Elektrifisering og lading	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
36	Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår å gjennomføre ferjeandbud med innføring av nullutslippsferger og lavutslippsferger der teknologien ikke er god nok enda til å få til null utslipp til en overkommelig kostnad.	Ferge	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
37	Fylkesmannen ønsker en klargjøring av fylkeskommunens virkemidler sett i lys av rollen som regional utviklingsaktør, samferdselsetat og skoleeier.	Fylkeskommunens virkemidler	For å redusere antall sider er dette ikke prioritert i planprogrammet, men det er beskrevet som en viktig del av revidert plan med handlingsprogram.	Tas til orientering
38	Fylkesmannen hadde gjerne sett at planprogrammet i større grad hadde konkretisert viktige fylkeskommunale utfordringer sett i lys av statlige og regionale føringer og rammer. For å tydeliggjøre dette kunne blant annet noe av det som ligger som vedlegg vært summert opp i et innledende kapittel i programmet.	Føringer	Det har vært et bevisst valg å ha statlige og regionale føringer i tillegg til regionale klima- og miljøutfordringer i egne vedlegg. Dette for å tydeliggjøre andre tema i selve planprogrammet og få ned antall sider. I innledningen er det kort beskrevet om Parisavtalen og klimautfordringer.	Tas ikke til følge
39	Fylkesmannen ønsker at viktige nasjonale føringer blir tatt inn for å klargjøre begrunnelsen formålet med planen ytterligere. Dette gjelder kanskje spesielt klimalovens krav til utslippsreduksjoner (jf. ovenfor).	Føringer	Det nevnes innledningsvis at planen skal bidra til å imøtekomme det grønne skifte. Forslaget vil bli vurdert i revisjonen.	Tas ikke til følge
40	Fylkesmannen mener at det i arbeidet med regional plan for klima og miljø er viktig at ansvaret for fylkeskommunens klimainnsats utvikles i samsvar med eksisterende planer, og at utredninger for transportsektoren tar utgangspunkt i kjent kunnskap fra den regionale transportplanen.	Føringer	Det vil gjennom revisjonen være viktig å samordne klima- og miljøplanen med andre regionale planer da disse har overlappende tematikk.	Tas til orientering
41	Fylkesmannens høringsuttalelse til planprogram støtter seg på høringsutkastet til ny planretningslinje (Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning).	Føringer	Planretningslinjen er nevnt i planprogrammet, men vil bli oppdatert i henhold til retningslinjen som ble vedtatt etter at planprogrammet ble sendt på	Planprogrammet endres

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
			høring.	
42	Bane NOR mener det er viktig at den regionale planen legger vekt på betydningen av godstransport på bane som en miljøvennlig transportform.	Godstransport	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
43	Besteforeldrenes klimaaksjon antar at Nordland er med på samarbeidprosjektet mellom fylkeskommunene om å få utviklet utslippsfrie hurtigbåter, der Trøndelag fylkeskommune står for gjennomføringen av prosjektet.	Hurtigbåt	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
44	Naturvernforbundet mener dagens overskudd i kraftproduksjon bør brukes til å produsere hydrogen.	Hydrogen	Tas til orientering.	Tas til orientering
45	Brønnøy kommune anbefaler at karbonfangst vurderes som et eget satsingsområde og spør hvilke muligheter vi i Nordland har for å bidra til lagring av CO ₂ i tillegg til å jobbe for reduksjon av klimagassutslipp. Brønnøy kommune påpeker at arealbruken synes å være sentral, og planting av klimaskog og et videre fokus på våtmarksområdenes betydning for lagring av klimagasser kan være relevante tema for satsingsområdet.	Karbonfangst	Karbonfangst tas med som tema under satsingsområdet reduksjon av klimagassutslipp, i tillegg tilføyes delutredning om karbonfangst.	Planprogrammet endres
46	Fylkesmannen opplyser om landbrukets klimabidrag ikke har vært behandlet i planarbeidet så langt og orienterer om at karbonbinding i jord er et av de mest kostnadseffektive tiltak for å redusere klimagasser.	Karbonfangst	Planprogrammet blir oppdatert til å nevne de ulike sektorer. Karbonbinding/fangst tilføyes som tema.	Planprogrammet endres
47	Skognærings Kyst SA mener det mangler et femte satsingsområde, nemlig karbonfangst og fremhever en arealbruk som prioriterer skog som sentral. Dette fordi skog i god vekst har en formidabel evne til å binde karbon og kan erstatte mindre klimavennlige råstoffer.	Karbonfangst	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge
48	Skognæringsforum Nordland bidrar gjerne sammen med FM med videre faktagrunnlag og kunnskap om skogressursene i Nordland, og betydningen disse kan ha for dagens – og framtidig, binding av CO ₂ , i tillegg til varig lagring av CO ₂ gjennom økt bruk av tre i bygg.	Karbonfangst	Det tas med en setning om en slik utredning i planprogrammet.	Planprogrammet endres

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
49	Skognæringsforum Nordland opplyser om at det i dag er alminnelig antatt at klimakampen ikke kan vinnes ved utelukkende å satse på utslippsreduksjoner. Det vil også være avgjørende å fange og lagre CO2.	Karbonfangst	Tas til orientering.	Tas til orientering
50	Skognæringsforum Nordland mener at fokus på planting etter hogst er slik et viktig tiltak for å opprettholde binding av CO2 i skog.	Karbonfangst	Tas til orientering.	Tas til orientering
51	Skognæringsforum Nordland vil på denne bakgrunn oppfordre Nordland fylkeskommune til å følge opp sentrale punkt i norsk klimapolitikk ved å også ta inn karbonfangst som et eget punkt 5 i planen, eller at det alternativt tas inn under punkt 2.	Karbonfangst	Karbonfangst tas med som tema under satsningsområdet reduksjon av klimagassutslipp, i tillegg tilføyes delutredning om karbonfangst.	Planprogrammet endres
52	Fylkesmannen trekker fram planting av skog for å binde CO2 og klimafordelene ved lokal matproduksjon.	Karbonfangst, lokal matproduksjon	Karbonfangst tas med som tema under satsningsområdet reduksjon av klimagassutslipp, i tillegg tilføyes delutredning om karbonfangst.	Planprogrammet endres
53	Fauske kommune mener klimakost bør være gratis og tilgjengelig for alle kommuner.	Klimafotavtrykk	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
54	Fylkesmannen tror at beregning av klimafotavtrykk for kommuner i Nordland vil være et viktig grunnlag for kommunenes klima- og energiplanlegging. Fylkesmannen tror at det er et behov for slike analyser, men mener at kommunenes behov må kartlegges før slike analyser lages.	Klimafotavtrykk	Dette står allerede nevnt i planprogrammet som et behov, men vil tas bort pga. økonomiske hensyn og usikkerhet i om kommunene vil benytte seg av fotavtrykkene. Det vil i stedet bli laget en oversiktsanalyse for alle kommuner.	Tas ikke til følge
55	Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår at fylkeskommunens egne utslipp må være et særlig fokusområde, især å få ned de store utslipp.	Klimagassutslipp	Det er foreslått i planprogrammet allerede, men det vil bli tydeliggjort.	Planprogrammet endres
56	Besteforeldrenes klimaaksjon ønsker at planarbeidet fokuserer på de største utslippene i fylket og mot områder hvor man kan finne effektive tiltak og viser igjen til Hordaland.	Klimagassutslipp	Planen vil omhandle utslipp fra ulike sektorer og kilder, herunder også de som slipper ut mest. Gjennom utredningen av virkemidler skal kostnadseffektiviteten vurderes (jamfør ny statlig planretningslinje). Denne ordlyd ta med i avsnittet om handlingsprogrammet.	Planprogrammet endres

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
57	Fylkesmannen mener at satsingsområdet reduksjon av klimagassutslipp bør ha fokus på fylkeskommunens egen virksomhet (her nevnes kollektivtransport, bygg og anlegg).	Klimagassutslipp	Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen (jmfør § 8-2 i plan- og bygningsloven). Fylkeskommunen har i tillegg til rollen som regional planmyndighet rolle som tjenesteyter, innkjøper og eiendomsforvalter. Planen skal tydeliggjøre skillet mellom disse rollene og synliggjøre fylkeskommunens mulighet for å styre tiltak. Satsingsområdet reduksjon av klimagassutslipp vil omhandle fylkeskommunens virksomhet i tillegg til utslipp fra andre kilder og sektorer.	Tas ikke til følge
58	Fylkesmannen mener at det er aktuelt at klimagassutslipp knyttet til ulike sektorer i nordlandssamfunnet identifiseres og potensialet for reduksjoner synliggjøres.	Klimagassutslipp	Dette inngår delvis i planprogrammet. Å synliggjøre potensialet for reduksjon vil være en del av arbeidet med å revidere planen/ kunnskapsinnhenting.	Tas til orientering
59	Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler at man etablerer Klimapartner Nordland med en gang, og ikke som et tiltak i klimaplanen.	Klimapartner	Det er allerede avgjort å etablere klimapartner Nordland i FR-sak 281-2018 og satsningen på nettverket vil bli styrket gjennom en revidert klima- og miljøplan.	Tas til orientering
60	Bane Nor SF opplyser om jernbanen i Norge har de senere år opplevd økte utfordringer knyttet til flom og skred, med påfølgende ødeleggelse av jernbaneinfrastrukturen.	Klimatilpasning	Tilføyes statusnotatet.	Notat status og utfordringer endres
61	Bane Nor SF mener at forebygging i form av klimatilpassing er svært viktig å få inn i kommunenes planverk på alle plannivå. Dette er et viktig virkemiddel for å øke samfunnets robusthet mot ekstremvær.	Klimatilpasning	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
62	Når det gjelder behovet for framtidig klimatilpasning, viser Fylkesmannen i utgangspunktet til hjemmesiden vår om dette, der det både er mulig å finne hva som kan forventes av nedbør og nivåer for stormflo på ulike steder i Nordland.	Klimatilpasning	Tas til orientering.	Tas til orientering
63	Fylkesmannen opplyser om at å ta hensyn til klimaet og endringer i er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling. Hensynet til klimatilpasning virker sammen med andre overordnede og tverrsektorielle mål for samfunns- og arealutvikling.	Klimatilpasning	Tas til orientering.	Tas til orientering
64	Fylkesmannen opplyser om at når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Planmyndigheten må selv vurdere behovet for å supplere nasjonal og regional informasjon med kunnskap om lokale og regionale forhold, herunder tidligere uønskede naturhendelser.	Klimatilpasning	Klimaprofilen er en viktig del av notatet om status og utfordringer.	Tas til orientering
65	Fylkesmannen har laget en oversikt over fremtidige stormflonivåer for hver kommune i Nordland. I tillegg har Fylkesmannen utarbeidet en oversikt over temperatur og nedbør for 14 utvalgte steder i Nordland basert på klimaprofil Nordland. Denne informasjonen finnes her: https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Samfunnssikkerhet-og-beredskap/klimatilpasning/	Klimatilpasning	Oversikten vil bli beskrevet i notatet.	Notat status og utfordringer endres
66	Fylkesmannen mener at en ny regional plan for Nordland der klimatilpasning settes på dagsorden er positivt med tanke på å redusere Nordlandssamfunnets totale kostnader som følge av menneskeskapte klimaendringer. En god plan med gode tiltak vil kunne bli et verktøy for at kommunenes planlegging på området intensiveres.	Klimatilpasning	Tas til orientering.	Tas til orientering
67	Fylkesmannen viser til at kunnskap om hvordan klimaendringene vil påvirke ulike samfunnsområder er viktig for å kunne utvikle Nordland i riktig retning med tanke på innbyggernes sikkerhet og helse, men også hvilke næringsendringer som må til for bærekraftig vekst i Nordland.	Klimatilpasning	Det skal gjennom revisjonen innhentes kunnskap om sårbare samfunnsområder.	Tas til orientering
68	Nordland Bondelag vil bidra med å undersøke behov og muligheter knyttet til klimatilpasning i et «grønt skifte» og utredning av virkemidler som tenkes benyttet for å nå målsettingene – kostnader og tallfesting av effekten.	Klimatilpasning	Nordland Bondelag vil bli invitert med i arbeidet videre.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
69	Bane Nor henviser til statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og mener det må legges opp til en utvikling som styrker og bygger opp under effektive, kollektive transportformer. Planen bør understøtte jernbanens drift- og trafikkavvikling gjennom bærekraftig knutepunkt-, by- og stedsutvikling.	Kollektiv	Retningslinjen er nevnt i føringer og rammer og vil tas hensyn til under planarbeidet.	Tas til orientering
70	Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår å innføre et enklere takstsystem og viser til Hordaland. Besteforeldrenes klimaaksjon mener også at man bør også se på taksten på fergene som er dyre.	Kollektiv	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen og sett i lys av regional transportplan.	Tas til orientering
71	Fauske kommune ønsker fokus på kollektivtransport.	Kollektiv	Transport, herunder kollektiv, vil inngå som del av planen.	Tas til orientering
72	Norsk elbilforening skriver at fylkeskommunen må stille krav om nullutslipp i framtidige ferje- og bussrute. Fra 2022 er det mulig å stille krav om nullutslipp i drosjeløyver. Elbilforeningen mener at Nordland kan stille slike krav i sine byområder og der infrastrukturen vil være god nok. Fylkeskommunen må stille krav om at kjøretøy man selv kjøper eller leaser skal være nullutslipp. Fylkeskommunene kjøper også andre transporttjenester enn de overnevnte, og bør bruke sin makt som innkjøper til å stille slike krav.	Kollektivtransport, drosje og egen bilpark	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
73	Brønnøy kommune er svært positivt at planarbeidet vektlegger kompetanse og kommunikasjon rundt klimaarbeidet.	Kompetanse og kommunikasjon	Tas til orientering.	Tas til orientering
74	Fylkesmannen foreslår klimautfordringer som pensum på videregående skole.	Kompetanse og kommunikasjon	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
75	Skognæringsforum Nordland er svært positive til at kompetanse og kommunikasjon er et eget satsingsområde i planarbeidet.	Kompetanse og kommunikasjon	Tas til orientering.	Tas til orientering
77	Vefsn kommune mener at kompetanseutvikling er et viktig bidrag til alle deler av Nordlands samfunnsliv, og kommunen støtter en satsing på kompetanse. Miljøvennlig infrastruktur bør også inkludere en satsing på bredband- og mobildekning i distriktene.	Kompetanse og kommunikasjon	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
78	Besteforeldrenes klimaaksjon er for økt tilgang på fornybare energi, men mener at miljøhensyn må ivaretas på en fullverdig måte. Besteforeldrenes klimaaksjon mener vi må stanse videre kraftutbygging som fører til store miljøinngrep og miljødeleggelse, enten det er vann- eller vindkraft, da det allerede er svære områder i Nordland som er ødelagt med slike utbygginger.	Kraftutbygging	Klima- og miljøplanen vil ikke omhandle kraftutbygging. Viser i stedet til regional plan for vannkraft.	Tas ikke til følge
79	Vefsn kommune mener at hvordan man beskytter gammel og ny bebyggelse mot klimaendringene bør vektlegges tungt.	Kulturminner	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
80	Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler at det opprettes en egen temagruppe for landbruket som ser på landbrukets utfordringer, strategier og mulige tiltak både for reduksjon i utslipp av klimagasser og økt karbonlagring i landbruket og skogbruket.	Landbruk	Det opprettes en temagruppe for reduksjon av klimagassutslipp-landbruket vil bli invitert med i dette arbeide.	Tas til orientering
81	Fylkesmannen i Nordland skal innen utgangen av 2018 ha revidert Regionalt bygde-utviklingsprogram (RBU). Det består av Regionalt skog- og klimaprogram (RSK), Regionalt miljøprogram (RMP og Regionalt næringsprogram (RMP). Landbrukets utfordringer og muligheter til å bidra med klimatiltak og andre miljøtiltak vil bli behandlet i disse planene.	Landbruk	Tas til orientering.	Tas til orientering
82	Fylkesmannen opplyser om at Regional plan for landbruk behandles i Fylkestinget nå i oktober. Den behandler også klimarelaterte problemstillinger.	Landbruk	Planen er vedtatt og vil bli sett til under revisjonen. Planen tilføyes i avsnitt føringer under "Regionale føringer".	Planprogrammet endres
83	Naturvernforbundet viser til at parallelt med vern av myrområder, bør også vern av både dyrka og dyrkbar mark være en naturlig del av arbeid med klima og miljø.	Landbruk	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
84	Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår retningsgivende delmål for landbruk og skogbruk for å håndtere utslipp fra andre kilder enn fossil energi (metan og CO ₂ -utslipp fra landbruket som skyldes jordbearbeidingsmetoder og hogstmetoder): Minimere klimagassutslipp (direkte og indirekte) og maksimere karbonlagring. I offentlige planer er det vanlig og hensiktsmessig å angi lukkede, dvs. tallfestede mål. Slike mål må komme etter nærmere planarbeid som viser hva som er mulig. Derfor har vi i denne høringsuttalelsen kun foreslått åpne, retningsgivende mål for landbruket, ikke minst for å påpeke betydningen av å tenke karbonlagring i landbruket.	Landbruk, skogbruk, karbonlagring	Det tilføyes en setning om å ha delmål/sektormål for landbruk. Det er allerede beskrevet at mål skal tallfestes så langt mulig.	Planprogrammet endres
85	Fiskeridirektoratet mener at det å fjerne garn og teiner fra havbunnen er viktig for å unngå at fisk og skalldyr går i, spøkelsesfiske som det blir kalt. I tillegg er det svært viktig at alle som har tapt fiskeredskap, eller kjenner til at så har skjedd, melder fra til Fiskeridirektoratet.	Marin forsøpling	Tas til orientering.	Tas til orientering
86	Fylkesmannen skriver at i den grad marin forsøpling skal være del av satsingsområdet bør det i tilfelle her klargjøres hva som skal være fylkeskommunens rolle, ut over det som følger av kommunenes og Fylkesmannens forvaltningsansvar.	Marin forsøpling	Tas til orientering.	Tas til orientering
87	Fiskeridirektoratet opplyser om at marin sektor utgjør en viktig del av regjeringas nordområdesatsing. Arbeid og bosetting langs kysten, og mer overordnet norsk tilstedeværelse i nord, er blant annet sikret gjennom fiskeri- og havbruksaktivitet og den virksomhet som følger av marin forskning.	Marin sektor	Marin sektor er viktig og blir viktigere og viktigere. Fokus på løsninger som reduserer klimagassutslipp/tiltak innenfor næringen vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
88	Fylkesmannen forslår at fylkeskommunen tar ansvar for å samordne håndtering av masse, slik at masser fra ulike utbyggingsprosjekter i størst mulig grad ikke havner i deponi, men dekker aktuelle utfyllingsbehov, blant annet i samferdselssektoren.	Massehåndtering	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge
89	Nordland Bondelag ser det som en vesentlig premisse at landbruket må ha som overordnet mål å opprettholde og gjerne øke matproduksjon på linje med dagens produksjon basert på egne ressurser.	Matproduksjon	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
90	Dønna kommune er positiv til at miljøutfordringer settes som eget satsingsområde.	Miljø	Tas til orientering.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
91	Norsk Bergindustri foreslår å fremme Nordlands mineralske råstoffer i klimaplanen ved å ha et eget satsingsområde for mineraler som bidrar til å redusere klimagassutslipp.	Mineralindustri	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
92	Norsk bergindustri foreslår at i utformingen av planen kan Fylkesgeologen, Norges geologisk undersøkelse og Direktoratet for mineralforvaltning være viktige samarbeidspartnere. Norsk Bergindustri med medlemmer vil også bidra med glede.	Mineralindustri	Aktuelle aktører fra norsk mineralforvaltning inviteres med i planarbeidet.	Tas til orientering
93	Norsk Bergindustri påpeker at dersom det blir flere fylker i Norge som synliggjør at de arbeider for å legge til rette for uttak av råstoff til fornybar energi vil dette være et positivt eksempel for andre og på en god måte bygge oppunder regjeringens positive holdning til mineraler slik dette er uttrykt i Jeløya-erklæringen.	Mineralindustri	Tas til orientering.	Tas til orientering
94	Besteforeldrenes klimaaksjon skriver at restaurering og vern av myrområder er et viktig tiltak både med tanke på klima og miljø.	Myrområder	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge
95	Naturvernforbundet mener at restaurering og vern av myrområder er et veldig viktig tiltak både med tanke på klima og miljø. Både med tanke på karbonlagre og natur og biomangfold.	Myrområder	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas ikke til følge
96	Fylkesmannen understreker at utfordringen er at summen av de totale utslippene som hoper seg opp. Selv om det er positivt at vi i Nordland har sett en nedgang i utslipp fra ikke kvotepliktig sektor fra år 2013 til år 2016, er det svært viktig at planen legger opp til målsettingen om 40 % utslippsreduksjon i 2030 i forhold til 1990, og nær null-utslipp i 2050 (jf. klimalovens §§ 3 og 4).	Målsettinger	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
97	Brønnøy kommune ber om det vurderes om tap av naturmangfold skal prioriteres som et eget tema under satsingsområdet «miljø».	Naturmangfold	Biologisk mangfold vil ikke bli satt opp som eget tema. Det vil i stedet bli tema i revisjon av regional arealpolitikk.	Tas ikke til følge
98	Besteforeldrenes klimaaksjon mener Nordland fylkeskommune bør arbeide for elektrifisering av Nordlandsbanen og peker ut hydrogentog.	Nordlandsbanen	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
99	Naturvernforbundet mener elektrifisering (hydrogen) og forlengelse av Nordlandsbanen kan løse den økende varetransport.	Nordlandsbanen	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
100	<p>Besteforeldrenes klimaaksjon savner satsning på temaet det grønne skifte; grønt næringsliv og grønne jobber og lister opp mange ulike mål og tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Foreslår satsing på biogass fra oppdrettsnæringa. -Lage et mål for grønne arbeidsplasser. -Grønne innkjøp - kommune og fylkeskommune. -Grønn omstilling som tema ved næringsavdelingen i NFK. -Etablere klynge som vertskap for dynamisk og innovativ miljø. -Sikre god etableretjeneste, møteplasser, grunderfond og lignende rettet mot grønn omstilling. -Fylkeskommune og universitet og høyskole på lag for legge til rette for nye bedrifter og klynger i grønn omstilling. -Fylkeskommunen arbeide overfor industrien - lær av Agder fylkeskommune og Eyde-klyngen. -Transformasjon av byer i Nordland til grønne byer. 	Næringsliv	Det nevnes innledningsvis at planen skal bidra til å imøtekomme det grønne skifte. Forslaget vil bli vurdert i revisjonen.	Tas til orientering
101	Vefsn kommune mener planen bør ha et klarere næringsperspektiv. Her nevnes etablering av kraftkrevende industri, skog og trevirke som klimavennlig råstoff og bærekraftig reiseliv og utfordringer med søppelhåndtering og toalettforhold.	Næringsliv	Under satsingsområdene vil de ulike sektorene bli nevnt, herunder næringslivet.	Planprogrammet endres
102	Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler at tyngre kjøretøy og samarbeid med næringslivet gis et særlig fokusområde i klimaplanarbeidet. Vi vil anbefale at man gjennomfører møter med næringslivet i fylkets kommuner for å avdekke særlige behov og påskynde prosessen med elektrifisering av kjøretøyflåten deres.	Næringsliv, tyngre kjøretøy	Samarbeide med næringslivet vil være en del av planarbeidet.	Tas til orientering
103	Besteforeldrenes klimaaksjon mener at en viktig del av en klimaplan for Nordland er varig vern av Lofoten, Vesterålen og Senja, og stans i all øvrig leteaktivitet etter mer olje og gass utenfor kysten av Nordland. Nordland har en fantastisk fornybar ressurs som er en viktig kapital for hele landet, fiskeriene. Besteforeldrenes klimaaksjon mener det er fiskeri og havbruk man må satse på.	Olje og gass	Planen vil ikke omhandle vern av natur.	Tas ikke til følge
104	Naturvernforbundet viser til at parallelt med utviklingen av Biogass og hydrogen-produksjon, som vil skape mengder av nye miljø- og klimavennlige arbeidsplasser, kan satsingen på olje og gass fases ned. Det må ikke utlyses nye oljefelt, hverken i Lofoten Vesterålen og Senja, eller nord i Barentshavet eller Norskehavet	Olje og gass	Planen vil ikke omhandle utlysning av oljefelt.	Tas ikke til følge

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
105	Besteforeldrenes klimaaksjon mener det må føres en politikk som innebærer at oppdrettsnæringa gradvis avslutter sin virksomhet i åpne merder og gå over til lukkede merder, enten i havet eller på land (f.eks. nedlagte industriområder).	Oppdrett	Det kan gjennom revisjonen vurderes mål og tiltak når det gjelder klimagassutslipp fra havbruksnæringen. Andre typer utslipp vil bli behandlet gjennom arbeidet med revisjon av regional plan for vannforvaltning.	Tas ikke til følge
106	Fiskeridirektoratet redegjør for oppdrett og forvaltning - herunder om bunnforhold, lus og rømming og utslipp av tungmetaller (ikke gjengitt her pga. lengden på innspillet).	Oppdrett	Det kan gjennom revisjonen vurderes mål og tiltak når det gjelder klimagassutslipp fra havbruksnæringen. Andre typer utslipp vil bli behandlet gjennom arbeidet med revisjon av regional plan for vannforvaltning.	Tas til orientering
107	Naturvernforbundet mener at dagens teknologi med åpne merder bør avsluttes så raskt som mulig. Oppdrett som er landbasert, må i størst mulig grad ta i bruk nedlagte industriområder, eller andre arealer som allerede er utbygget til andre formål, men forlatt og tilgjengelig.	Oppdrett	Det kan gjennom revisjonen av klimaplanen vurderes mål og tiltak når det gjelder klimagassutslipp fra havbruksnæringen. Andre typer utslipp vil bli behandlet gjennom arbeidet med revisjon av regional plan for vannforvaltning.	Tas ikke til følge
108	Naturvernforbundet arbeider med utredning om lukkede anlegg i oppdrettsnæringen.	Oppdrett	Tas til orientering	Tas til orientering
109	Besteforeldrenes klimaaksjon anbefaler at man organiserer og prioriterer at planarbeidet gjennomføres slik at man ikke finner opp kruttet på nytt eller bruker mye tid på å dokumentere historisk utvikling. Besteforeldrenes klimaaksjon henviser til Oslo, Hordaland og Østfold som god eksempler.	Organisering, prosess	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
110	Vefsn kommune mener det er viktig at fylkeskommunen tidlig i prosessen definerer rommet denne planen skal leve i, særlig med tanke på andre regionale planer som er tematisk tilgrensende. Et av hovedspørsmålene i planen bør være hvordan samfunnsutviklingen bør være slik at Nordlandssamfunnet både blir robust nok for å imøtekomme de forventete klimaendringene, samtidig som det blir mer bærekraftig både med tanke på offentlig infrastruktur, privat næringsliv og i det daglige liv.	Prosess og tema	Tas til orientering.	Tas til orientering
111	Skognæringsforum Nordland mener det er viktig at det offentlige tar et spesielt ansvar for langsiktig ressursforvaltning gjennom økonomiske investeringsmidler og juridiske virkemidler	Ressursforvaltning	Tas til orientering.	Tas til orientering
112	Utdanningsforbundet Nordland opplyser om at i Nordland har vi et stort behov for kompetanse i et fylke med store naturressurser, hvor produksjon og bruk av energi, fiske og fangst, oppdrett, bergverk og transport er noen sentrale områder. Det er da viktig at dette blir hensyntatt i utdanningen, både innen studieforberedende og yrkesfaglig program og innenfor tilbudsstrukturen i Nordland. Utdanningsforbundet Nordland mener dette perspektivet om behov for utdanning og kompetanse bør komme mer tydelig frem i planprogrammet.	Ressursforvaltning	Det føyes til en setning om utfordringer relatert til satsingsområdet kompetanse og kommunikasjon.	Planprogrammet endres
113	Sametinget forventer at fylkeskommune inntar perspektiv som sikrer samisk natur og kulturgrunnlaget i planleggingen, jmfør plan og bygningslovens § 3-1. Reindriften er en sentral kulturbærer for det samiske i Nordland og som utvilsomt vil bli berørt som følger av klimaendringer med tanke på beiteutfordringer. Sametinget kan ikke se at dette er nevnt som fokusområde i forslaget til planprogram. Utmarksinnhøsting og fiskeri i samiske samfunn vil også berøres av klimaendringene.	Samisk natur og kultur	Samisk natur og kultur er blitt fremhevet på sentrale punkter i planprogrammet.	Planprogrammet endres
114	Sametinget minner om at Nordland fylkeskommune har inngått samarbeidsavtale med Sametinget hvor planlegging for å sikre samisk natur og kulturgrunnlag er et av punktene. Denne er revidert nå og behandlet av Fylkesrådet 6.11.2018 og skal til behandling i Fylkestinget 3.12.2018. Vi vil særskilt vise til det som står side 7 i avtalen om planlegging og side 4 om reindrift.	Samisk natur og kultur	Klima- og miljøplanen vil ikke legge føringer for arealbruk. Dette skal vurderes i revisjon av arealpolitiske retningslinjer. Det tas med en setning om utfordringer for samisk kultur og næringsutøvelse i statusnotatet og samiske samfunn nevnes spesifikt innledningsvis.	Tas delvis til følge

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
115	Fylkesmannen ønsker en kort beskrivelse av utfordringene som grunnlag for valg av satsingsområde.	Satsingsområde	En kort beskrivelse tilføyes i planprogrammet.	Planprogrammet endres
116	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg har vurdert de tilsendte planer som en god ramme for det videre arbeidet, og de belyser de viktigste satsingsområdene.	Satsingsområde	Tas til orientering.	Tas til orientering
117	Skognæringsforum Nordland vil fremheve skogbrukets betydning for Nordlands totale klimaregnskap, og understreke behovet for å gjøre et fullstendig klimaregnskap for Nordland, hvor også netto binding av CO2 i skog tas med. Dette bør også beskrives i høringens notat-del. Her mangler slik vi ser det, også en beskrivelse av både potensialet for hva skogen i Nordland kan bidra med i forhold til CO2-opptak, men også potensialet for varig lagring av CO2 gjennom økt bruk av tre i bygg.	Skogforvaltning	Miljødirektoratet jobber med å ta arealbruk med i kommunal klimagassstatistikk. Lansering vår 2018 ikke tidsnok til denne planen. Det tas i stedet med en setning om skogens betydning.	Planprogrammet endres
118	Skognæringsforum Nordland vil framheve en arealbruk som prioriterer skog som sentral, med fokus på skjøtsel og pleie av skogarealene. Dette fordi skog i god vekst har en formidabel evne til å binde karbon. Men også fordi tømmeret fra skogen kan benyttes til en lang rekke produkter og dermed substituere andre og mindre klimavennlige råstoffer.	Skogforvaltning	Karbonfangst tas med som tema under satsningsområdet reduksjon av klimagassutslipp, i tillegg tilføyes delutredning om karbonfangst.	Planprogrammet endres
119	Skognæringsforum Nordland påpeker at et av de mest kostnadseffektive tiltakene for økt opptak av CO2 i skog kan skje gjennom skogskjøtsel og pleie av eksisterende skogarealer. Gjennom tiltak på skogeiernivå med fokus på pleie og skjøtsel av kulturskogen (skog som er plantet) kan vi oppnå en dobling av veksten – og dermed karbonbindingen. Slik ny regional plan for landbruket i Nordland har tatt inn, er skogpådriver et av flere tiltak som kan bidra til økt forvaltningskunnskap på skogeiernivå og økt aktivitet særlig opp mot skjøtsel og ungsogpleie. Anbefaler at en utvidelse at satsinga også tas inn som et tiltak i den kommende Klima og energiplanen.	Skogforvaltning	Karbonfangst tas med som tema under satsningsområdet reduksjon av klimagassutslipp, i tillegg tilføyes delutredning om karbonfangst.	Planprogrammet endres

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
120	Skognæringsforum Nordland ser behovet for økt skogforvaltningskompetanse særlig i områder med lite skogbrukstradisjoner. Her er det også behov for en bevisstgjøring og kompetanseheving knyttet til det offentlig forvaltning. Kompetansehevende tiltak retta mot flere nivåer i beslutninger og forvaltning av skog er også nødvendig, være seg skogeier, skogsentreprenører, veiledningsapparat eller kommunal forvaltning. Slik vil også tiltak skissert i ny Regional plan for landbruket i Nordland, med satsing på å utvikle de videregående skolene som kompetansenav for primærskogbruket, være en viktig faktor i det fylkeskommunale Klima – og energiarbeidet.	Skogforvaltning	Tas til orientering.	Tas til orientering
121	Skognæringsforum Nordland vil framheve potensialet for Nordland fylkeskommune som ligger i økt satsing på skogpådriverordningen, slik det også beskrives i Regional plan for landbruket i Nordland. Økt forvaltningskompetanse på skogeiernivå gir ikke bare økt verdiskaping, men også binding av CO2 som resultat! En videre satsing og utvidelse av skogpådriversatsinga kan slik være et meget kostnadseffektivt klimatiltak.	Skogforvaltning	Tas til orientering.	Tas til orientering
122	Fauske kommuner savner støtte til å få på plass kunnskapsgrunnlag innen klimaplanlegging.	Støtte, kunnskapsgrunnlag	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
123	Fylkesmannen viser til en rapport til fylkestinget på gjennomføring av tiltak i 2014 (fylkestingssak 146/2014) som viser at bare en begrenset del (ca. 22 %) av tiltakene som var angitt i tiltaksdelen var igangsatt pr. oktober 2014. Fylkesmannen mener dette kan henge sammen med det betydelige omfanget av tiltak som fins i den gjeldende planen, men kan også vise et behov for revisjon.	Tiltak	Det skal gjennom revisjonen gjøres en evaluering av dagens plan.	Tas til orientering
124	Besteforeldrenes klimaaksjon foreslår følgende hovedmål og ambisjonsnivå for Nordland: Nordland skal være et fossilfritt fylke i 2030. Fossilt brensel er hovedkilden til global oppvarming, en slik målsetning er enkel og lett å kommunisere, målsettingen er realistisk med tanke på utviklingen innen elektrifisering av ulike transporttyper fra biler til fly.	Transport	Det skal lages ambisiøse mål for utslippsreduksjoner gjennom revisjonen. Forslaget vil bli vurdert i revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
125	Besteforeldrenes klimaaksjon mener det er spesielt viktig at planarbeidet retter et særlig fokus på hvordan transportsektoren kan bli fossilfri og anbefaler at det opprettes en egen temagruppe for fossilfri transport. Gruppen skal si hvordan kan man nå dette målet så langt råd er innen 2030.	Transport	Egen temagruppe opprettes for reduksjon av klimagassutslipp.	Planprogrammet endres
126	Fylkesmannen ønsker at det går frem at fylkeskommunens innsats for klimagassreduksjoner også kan måles på gjennomføring av regional transportplan.	Transport	Tas med i innledningsteksten et avsnitt om andre relevante regionale planer.	Planprogrammet endres
127	Fylkesmannen forslår at fylkeskommunen tar ansvar for å se ulike transportformer i sammenheng, og at klima- og miljøvennlige alternativer velges så langt det er realistisk og mulig.	Transport	Tas til orientering.	Tas til orientering
128	Norsk elbilforening savner konkrete formuleringer rundt sykkel som et helsebringende og miljøvennlig alternativ. Elbilforeningen foreslår å legge regionale føringer innen areal- og transportforvaltningen, nettopp for å redusere behovet for transport og for å legge til rette for mest mulig miljøvennlige transportformer.	Transport	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen. Det vises også til arbeidet med revisjon av arealpolitiske retningslinjer.	Tas til orientering
129	Fylkesmannen mener at analyser og utredninger i dette planarbeidet vil være aktuelt som kunnskapsgrunnlag for kommunenes klima- og energiplanlegging. Beskrivelsen til dette satsingsområdet bør klargjøre hva som er fylkeskommunens ansvar og hva kommunenes klima- og energiplanlegging innebærer. Disse planene bør så langt som mulig bygge på hverandre og utfylle hverandre.	Utredning	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering
130	Fylkesmannen savner begrunnelsene for at de nevnte analyser skal iverksettes og ønsker at de er mer konkretisert sett i lys av eksisterende kunnskap og de foreslåtte satsingsområder.	Utredning	Avsnittet delutredninger flyttes nærmere avsnittet om satsingsområder.	Tas delvis til følge
131	Fylkesmannen foreslår en utredning av hvordan klimahensyn kan fases inn som gjennomgående tema i ulike deler av videregående utdanning. («Kompetanse og kommunikasjon»).	Utredning	Forslaget vil bli vurdert under revisjonen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
132	Fylkesmannen foreslår å: Utrede muligheter for samordning av kollektivtilbudet i Nordland, eventuelt deler av Nordland, med f.eks. felles klippekort eller mobilapplikasjon for buss og tog. («Reduserte klimagassutslipp»). Utarbeide regionalt arealregnskap over tilgangen av områder til ulike formål, som nærings-, bolig- og fritidsboligformål. («Reduserte klimagassutslipp»/«Miljø») Utrede potensialet for utvikling av jernbane og båt for transport av gods og personer i Nordland. («Reduserte klimagassutslipp»/«Miljø») Utarbeide planprogram for en regional plan for massehåndtering i Nordland («Miljø»).	Utredning	Det vil ikke bli utarbeidet et arealregnskap, her vises i stedet til arbeidet med revisjon av arealpolitiske retningslinjer. Det vil heller bli utarbeidet planprogram for noen andre tema gjennom revisjonen. Dette er noe som avgjøres gjennom regional planstrategi, jamfør § 7-1 i pbl. Utredninger om kollektiv, jernbane og båt vil ikke gjøres utover det som allerede er beskrevet angående tiltaksutredning.	Tas ikke til følge
133	Besteforeldrenes klimaaksjon mener at den mest miljøvennlige måten å øke den fornybare kraftproduksjonen er modernisering av eksisterende kraftverk, og oppgradere overføringslinjer der svinnet er stort.	Vinn- og vannkraft	Klima- og miljøplanen vil ikke omhandle kraftutbygging. Viser i stedet til regional plan for vannkraft.	Tas ikke til følge
134	Naturvernforbundet mener vi må stanse videre kraftutbygging (vann og vind), da det ødelegger store områder og forsaker enorme utslipp i anleggsfasen og kan derfor ikke kalles utslippsfri eller bærekraftig.	Vinn- og vannkraft	Klima- og miljøplanen vil ikke omhandle kraftutbygging. Viser i stedet til regional plan for vannkraft.	Tas ikke til følge
135	Naturvernforbundet ønsker at ordningen om grønne sertifikater opphøres snarest. Ordningen har ført til et voldsomt press på natur, miljø og klima, ved en storstilt utbygging innen 2020.	Vinn- og vannkraft	Klima- og miljøplanen vil ikke omhandle kraftutbygging. Viser i stedet til regional plan for vannkraft.	Tas ikke til følge
136	Naturvernforbundet er negativ til oppkjøp av norske energiselskap fra utenlandske interesser.	Vinn- og vannkraft	Klima- og miljøplanen vil ikke omhandle kraftutbygging. Viser i stedet til regional plan for vannkraft.	Tas ikke til følge
137	Fylkesmannen ønsker med sin uttalelse å bidra til at Nordland får en regional plan som i størst mulig grad kan sikre at fylkeskommunen ivaretar sin del av ansvaret for reduksjon i klimagassutslipp og klimatilpassing.	Virkeområde	Fylkestinget er regional planmyndighet og har ansvaret for og ledelsen av arbeidet med regional planlegging. Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.	Tas til orientering

Behandling av høringsinnspill til planprogram for revisjon av regional plan for klimautfordringer i Nordland

Nr	Uttalelse	Tema	Vurdering	Behandling
138	Fylkesmannen mener at planen i hovedsak bør avgrenses til det som fylkeskommunen kan ha innvirkning på, samt spisses for å redusere utslippene knyttet til de største utslippssektorene i virksomheten.	Virkeområde	Ny regional plan er Nordland sin plan for å håndtere klima- og miljøutfordringene (jmfør § 8-2 i plan- og bygningsloven). Planen vil også omhandle utslipp fra fylkeskommunal virksomhet.	Tas ikke til følge
139	Vefsn kommune er positiv til revidering. Mener at den regionale planen må bli reelt verktøy for fylkes innbyggere, fylkets næringsliv samt kommunene og andre organisasjoner.	Virkeområde	Setning under formål omformuleres til også å inkludere hvem som skal bruke planen.	Planprogrammet endres